

Social Work & Education

©SW&E, 2021

УДК 37.013

DOI: 10.25128/2520-6230.21.2.3.

Катерина Волкова,

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри соціальної роботи
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна
академія»,
Харків, Україна;
volkova.katya@meta.ua

ORCID:<https://orcid.org/0000-0003-1905-3295>**Ольга Чусова,**

кандидат педагогічних наук, старший
викладач кафедри педагогічних
технологій початкової освіти
Державного закладу
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д.
Ушинського»,
Одеса, Україна;
chusova.olga55@gmail.com

ORCID:<https://orcid.org/0000-0003-1943-109X>**Алла Лазарева,**

кандидат філософських наук, доцент
кафедри психології та соціальної
роботи
Одеського національного
політехнічного університету,
Одеса, Україна;
fortall555-sind@ukr.net

ORCID:<https://orcid.org/0000-0002-7817-2481>**Статус статті:**

Отримано: Березень 09, 2021

1-ше рецензування: Березень 25, 2021

Прийнято: Травень 30, 2021

Волкова, К., Чусова, О., & Лазарева, А.
(2021). Сучасні тенденції розвитку теорії та
практики соціального виховання. *Social Work
and Education*, Vol. 8, No. 2. pp. 164-174. DOI:
10.25128/2520-6230.21.2.3.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ

Анотація. Соціальне виховання виконує важливу функцію у процесі соціалізації особистості, розвитку норм та звичок поведінки, формування соціально значущих якостей особи. Сучасний стан розвитку теорії та практики соціального виховання характеризується підвищеною увагою до самореалізації особистості, забезпечення духовної єдності поколінь, виховання патріотичних почуттів. У процесі розвитку підростаючого покоління важливо підготувати молодь до процесу адаптації у соціумі, зміцнити психічне та духовне здоров'я. У статті розглянуто сучасні погляди на розуміння поняття соціальне виховання, тенденції його розвитку у наукових і правових позиціях. Звернуто увагу на актуальні грані процесу соціального виховання та його роль у соціалізації особи. Окреслено завдання, які виконує соціальне виховання у формуванні духовної, творчої особистості. Відзначено окремі нормативно-правові документи, які впливають на змістовне наповнення соціального виховання в сучасних умовах. Виокремлено, що соціальне виховання має цілеспрямований характер, впливає на розвиток громадянського суспільства, формування української національної ідентичності. Формування актуальних основ теорії та практики соціального виховання не може відбуватися без врахування попереднього досвіду та врахування історично сформованого бачення процесу соціального виховання у контексті формування гармонійної особистості. Розвиток теорії соціальної педагогіки та розв'язання соціально-педагогічних проблем напряму пов'язується з можливістю соціального виховання розвивати необхідні інтелектуальні, моральні та духовні якості особистості в освітньому середовищі. Ефективне соціальне виховання збагачує та розвиває ключові соціальні інститути, дозволяє зростити свідоме покоління молоді, сформувати громадянське суспільство на засадах моральності, чесності, відповідальності та взаємоповаги. Варто зазначити, що соціальна педагогіка виконує важливу роль у вихованні соціальних та культурних цінностей, що формують особистість. В освітньому осередку цілеспрямовано надаються необхідні орієнтири, в процесі вивчення яких формується світогляд, переконання, погляди та життєві пріоритети підростаючого покоління.

Ключові слова: соціальне виховання; освітнє середовище; соціалізація; особистість; педагогічна теорія та практика.

Вступ

У вітчизняній педагогічній теорії і практиці соціальне виховання завжди посідало вагоме місце. Необхідність виховання гармонійної особистості, формування необхідних ціннісних орієнтирів, стандартів поведінки та мислення змушує постійно повертатися до процесу вирішення сучасних проблем соціальної педагогіки, серед яких питання розвитку теоретико-прикладних аспектів соціального виховання є актуальним та потребує детального дослідження.

Обґрунтування сучасних особливостей розвитку соціального виховання є виправданим з точки зору розбудови громадянського суспільства, демократії та налагодження ефективної соціально-педагогічної роботи з молоддю. Це дозволить більш конструктивно поглянути на процес становлення особистості, вдосконалити його, сприяти розвитку соціальної відповідальності.

Питання соціального виховання стає вагомим інструментом у всебічному розвитку особистості та вихованні високих інтелектуальних, патріотичних та духовних цінностей.

З метою реалізації затверджені Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року (Кабінет Міністрів України, 2020) необхідно ґрунтовно розглянути теоретичні положення щодо соціального виховання як важливого фактору, що впливає на становлення свідомих громадян та виховання в українській молоді патріотичних почуттів та любові до України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Розгляд теоретико-прикладних аспектів соціального виховання став об'єктом вивчення багатьох вчених та дослідників. Зокрема, Н.В. Гордієнко та Н. В. Бобела (2018) розглядають генезу соціального виховання як науково-педагогічної категорії, Н. М. Коляда (2015) доводить важливість наукового підходу до проблеми соціального виховання, Г. В. Лещук (2011) аналізує соціальне виховання як особливу практично-зорієнтовану діяльність і наукову категорію, та розкриває його зміст через призму соціальної педагогіки. Л. І. Пензай (2015) обґрунтовує, що саме середовище, яке оточує дитину від народження, створює умови для її розвитку і виховання, та є визначальним у вихованні особистості громадянина сучасної демократичної держави. Схожої думки притримуються Ю. Й. Поліщук (2016), який вважає соціальне виховання учнівської молоді важливою педагогічною проблемою, а також Т. М. Тюльпа (2016), яка на основі аналізу поглядів вітчизняних дослідників розкриває вплив соціокультурного компоненту соціального виховання на ефективність процесу соціалізації студентської молоді. Сушик Н. С. (2018) доводить, що соціальне виховання особистості здійснюється фахівцями соціальної сфери на основі суб'єкт-

---

суб'єктного принципу взаємодії з використанням ефективних форм, методів, засобів досягнення оптимальних й ефективних результатів.

Разом із тим, проведені дослідження оглядово окреслюють питання розвитку соціального виховання, звертаючи увагу на історичні, практичні та загальнотеоретичні аспекти досліджуваного явища. На сьогодні питання висвітлення сучасних тенденцій соціального виховання є недостатньо дослідженим та потребує більш ґрунтовного аналізу та обґрунтування.

Мета статті – висвітлення розвитку теоретичних та практичних положень, які стосуються змісту та ролі соціального виховання. Визначена мета передбачає виконання таких завдань: 1) розкрити поняття «соціальне виховання»; 2) визначити особливості явища соціального виховання відповідно до наукових та нормативних джерел; 3) розглянути завдання соціального виховання на сучасному етапі розвитку українського суспільства.

Методологія дослідження

Для досягнення мети у дослідженні використано комплекс загальнонаукових методів: аналіз наукових публікацій та нормативно-правових документів – для окреслення сутності та основних підходів до поняття «соціальне виховання»; аналіз, синтез, індукція та дедукція – для виокремлення особливостей соціального виховання як явища; прогнозування – для передбачення завдань соціального виховання на основі системно оцінюваної інформації про характеристики та тенденції розвитку досліджуваного явища на сучасному етапі розвитку українського суспільства; систематизації та узагальнення – для формулювання висновків за результатами дослідження.

Основна частина

Виховання нового покоління є складним, багатоаспектним процесом, який передбачає пошук кращих шляхів вдосконалення особистості, розвиток найбільш значимих якостей, які відповідають вимогам сьогодення.

Педагогічна теорія завжди намагалася надати актуальну та повну оцінку ключовим термінам, поняттям та процесам, що відіграють провідну роль у становленні та розвитку особистості. У зв'язку з цим, склалося багато підходів до розуміння поняття «соціальне виховання».

Бачення сучасних науковців стосується розгляду соціального виховання як соціально- педагогічної категорії, основного чинника соціалізації особистості, елементу протидії кризовим явищам. Так, Г. В. Лещук (2011) окреслює категорію соціальне виховання як систему цілеспрямованого впливу суспільства на цінності, відносини та життєві установки окремої людини та соціальних макрогруп з метою узгодження особистісного та загальносуспільного розвитку. Зі змісту запропонованої дефініції вбачається, що соціальне виховання має вплив на

формування ціннісних орієнтирів особистості, передбачає індивідуальну та загальну спрямованість, переслідує мету щодо позитивного впливу на особистість.

Дослідниці вказаної проблематики, Н. В. Гордієнко та С. І. Бобела (2018) вважають, що соціальне виховання – це складник процесу соціалізації, педагогічно регульована і цілеспрямована діяльність, спрямована на формування соціальної зрілості і розвитку особистості за допомогою включення її в різні види соціальних відносин у спілкуванні, навчанні тощо та соціально-корисній діяльності, який відбувається під впливом як об'єктивних, так і суб'єктивних чинників. Важливими рисами, на які звертають увагу дослідники, є широкий спектр засобів, який застосовується для формування індивідуальних якостей особистості. Важливо, щоб зі зміною об'єктивних та суб'єктивних чинників відбувалося якісне перетворення форм та методів роботи з метою продовження виконання соціально-педагогічних завдань.

Актуальне значення для розвитку практичної реалізації основ соціального виховання відіграє освітнє середовище, яке оточує особистість. Становлення та розвиток творчого потенціалу дітей та молоді відбувається в межах освітнього простору. З огляду на це виправданою є думка, що процес виховання є складною діалектичною системою, яка спрямована на формування загальносоціальних якостей особистості, так і на збереження індивідуальності й унікальності дитини. Виховний аспект реалізовується у певному освітньо-виховному середовищі, яке надає необхідні умови для формування та розвитку особистості (Пензай, 2015). Сучасне розуміння процесів, пов'язаних з формуванням засад соціального виховання особистості, стало предметом обговорення вчених, які зосередили свою увагу до стану та актуальних проблем соціального виховання молоді.

Так, під час міжнародної науково-практичної конференції «Соціальне виховання: від традицій до сучасності» (2016) звернуто увагу, що спостерігається різке збільшення кількості дітей та молоді, які потребують захисту і допомоги фахівців – соціальних педагогів і педагогів-організаторів. Це викликано соціально-економічними та соціально-політичними перетвореннями.

Нинішній стан речей покладає на соціальне виховання ряд завдань із формування соціальних цінностей, орієнтирів та переконань, що дозволять досягнути соціалізації у життєдіяльності дітей та молоді.

Реалізація соціального виховання особистості здійснюється фахівцями соціальної сфери на основі суб'єкт-суб'єктного принципу взаємодії з використанням ефективних форм, методів, засобів (Сушик, 2018).

Безумовно, ознакою сучасного підходу до реалізації технологій соціального виховання є впровадження новітніх та прогресивних форм та методів: рольових ігор, конкурсів, відео-лекцій та тренінгів. Суттєвих змін процес виховання зазнав в умовах дистанційної взаємодії, коли у режимі реального часу перед фахівцями

стоїть завдання застосувати оптимальний, ефективний, новаторський підхід, що базується на інструментах сучасних технологій.

Принципово важливим наповненням сучасної практики соціального виховання є патріотична складова. У рамках Національної програми виховання дітей та учнівської молоді (2004) зауважено, що в основу національної системи виховання покладено національну ідею як консолідуючий чинник розвитку суспільства і нації в цілому. Форми і методи виховання спираються на народні традиції, кращі надбання національної та світової педагогіки і психології.

Визначаючи форми та методи соціального виховання необхідно шукати такі моделі та практики, що розвиватимуть у молоді патріотичні почуття, що є надзвичайно актуально в умовах складних (кризових) явищ.

Національно-патріотичне виховання та утвердження національних цінностей залишається важливим аспектом політики держави. Намагання розвинути напрямок щодо формування української національної ідентичності є першочерговим програмним завданням.

У Концепції Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року (Кабінет Міністрів України, 2020) відзначено, що в основу системи національно-патріотичного виховання покладено ідеї зміцнення української державності як консолідуючого чинника розвитку суспільства, формування патріотизму та утвердження національних цінностей.

Питання консолідації українського суспільства, виховання і формування громадянської ідентичності, національної самосвідомості, необхідних духовних цінностей залишається на порядку денному і вимагає послідовного підходу у реалізації ключових позицій, визначених у Концепції.

Слушною є думка науковців (Сиченко В. В., Ковшар О. В., Шинкаренко В. В., Майданенко С. В., 2020), що соціальне виховання повинно сприяти соціалізації в усіх сферах суспільного буття, розвитку творчого потенціалу, формуванню здібностей і орієнтуванню на вдосконалення психічних і моральних складових. Крім того, соціалізація підростаючого покоління повинна бути випереджальною, та враховувати можливі зміни в майбутньому. Дійсно, соціальне виховання покликане сприяти ефективній соціалізації, професійному становленню, формуванню необхідних якостей. Соціальна педагогіка виконує важливу роль у вихованні соціальних та культурних цінностей, що формують особистість. В освітньому осередку цілеспрямовано надаються необхідні орієнтири, в процесі вивчення яких формується світогляд, переконання, погляди та життєві пріоритети підростаючого покоління. Визначальним у соціальному вихованні на сьогодні залишається і питання передачі набутого досвіду, що позитивно впливає на процес мислення та прийняття рішень молоддю.

Розглядаючи соціальне виховання як компонент цілеспрямованого впливу на соціалізацію студентської молоді, Т.М.Тюльпа (2016) зауважила, що проблема соціалізації особистості є однією з основних у сучасних наукових дослідженнях, що вивчають встановлені й чинні в суспільстві механізми передачі соціального досвіду від покоління до покоління. Тому, слушно вказати, що в умовах сьогодення потрібно продовжити пошук актуальної системи передачі досвіду, що враховуватиме як психолого-педагогічні особливості педагогічного процесу, так і особисті якості особи, реалії доби тощо. Переосмислення основних методів та форм соціального виховання відповідно до вимог часу передбачає оновлення світоглядних орієнтацій, які з плином часу втратили свою значимість.

Трансформаційні перетворення в українському суспільстві змушують поглянути на проблему соціального виховання, виходячи з сучасних тенденцій розвитку педагогічної науки. Разом із тим, тільки за рахунок врахування історичного досвіду минулого можливо досягти якісних перетворень та побудувати міцні основи соціальної педагогіки та соціального виховання. Слушно вказує з цього приводу Н. М. Коляда (2015), що істинне новаторство у будь-якій справі, особливо у такій складній, як виховання, можливе лише на міцному науковому фундаменті, за умови критичного використання досвіду минулого.

Дійсно, значна кількість педагогічних технік та напрацювань (В. О. Сухомлинського, А. С. Макаренка) не втрачають своєї актуальності та беруть до уваги при розробленні засад соціальної педагогіки та соціального виховання.

Уявлення науковців щодо значення соціального виховання зводяться до того, що вказаний процес слід розглядати на багатьох рівнях, які відповідно мають свої цілі та завдання. Досліджуючи соціальне виховання як педагогічну проблему Ю. Й. Поліщук (2016) вказав, що соціальне виховання необхідно розглядати на різних рівнях: макро-, мезо-, мікро середовища, які визначають багатоступеневий зміст вказаного явища і завдання, які виконуються соціальним вихованням. Серед основних: 1) забезпечення виховної спрямованості державної соціальної політики (макрорівень), 2) інтеграція соціальних і виховних впливів суспільства з метою духовного удосконалення всього суспільного життя, морального удосконалення кожної особистості, незалежно від її соціального положення, віку, місця проживання, рівня освіти; 3) підтримка і зміцнення виховної функції сім'ї та інших соціальних інститутів.

Практична спрямованість соціального виховання полягає у вихованні творчої, духовної, патріотично налаштованої особистості, зміцненні основних соціальних інститутів, розвитку суспільства загалом. Це вкотре засвідчує комплексний та інтегративний характер поняття соціального виховання.

Ми вже акцентували увагу на тому, що ефект соціального виховання досягається в певному освітньому середовищі, яке створює необхідні умови для формування моральних переконань і світоглядних установок. Також, слід розуміти, що у процесі соціального виховання зазнають змін і соціальні інститути, освітні середовища. Цей взаємовплив дозволяє формувати не тільки особистість, «яка відповідатиме вимогам суспільства», але і допомагає безпосередньо розвивати саме суспільство, освітнє середовище тощо.

Більше того, у сьогоdnішніх умовах соціальне виховання стає пріоритетом освітньої політики. У Законі України «Про освіту» (2017) визначено, зокрема, що метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству.

Положеннями вітчизняного законодавства відзначено необхідність виховання особистості, підвищення її інтелектуального, духовного розвитку, що у свою чергу дозволить продовжити сталий розвиток України, її культурне та духовне збагачення.

Висновки.

Таким чином, сучасні тенденції розвитку теорії та практики соціального виховання засвідчують підвищений інтерес до вказаної проблематики зі сторони науковців, управлінців та освітян. Вітчизняна модель соціального виховання базується на патріотичних, культурних та духовних цінностях українського народу, що повинні передаватися із покоління в покоління. Соціальне виховання сприяє соціалізації особистості, розвитку її особистих якостей, особистісному зростанню та зрілості. Значний вплив соціального виховання має і на розвиток соціальних інститутів (зокрема, сім'ї), на підвищення самосвідомості та національної самоідентифікації.

Подальші наукові пошуки повинні базуватися на актуальних програмах та практиках, які запроваджуються у законах та інших нормативно-правових документах. Необхідно продовжити обґрунтування процесу практичної реалізації основ соціального виховання відповідно до сучасних процесів та явищ, що відбуваються в освіті та освітньому середовищі. Поява новітніх освітніх трендів, нормативних положень, викликів та проблем сучасності змушує шукати більш гнучкі та практичні моделі соціального виховання, які зможуть сформувати творчу, обдаровану, патріотично налаштовану особистість.

Література

Гордієнко, Н. В., Бобела, С. І. (2018). Соціальне виховання як науково-педагогічна категорія. *Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки»*, 1, 23–29.

Кабінет Міністрів України (2020). Розпорядження «Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1233-2020-%D1%80>. (дата звернення: 23.02.2021)

Коляда, Н.М. (2015). Актуальні проблеми соціального виховання в теорії та історії педагогіки. URL: <https://nauka.udpu.edu.ua/aktualni-problemy-sotsialnoho-vyhovannya-v-teoriji-ta-istoriji-pedahohiky>. (дата звернення: 23.02.2021)

Лещук, Г. В. (2011). Соціальне виховання як соціально-педагогічна категорія. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*, вип. 22, 90-92. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuupred_2011_22_33 (дата звернення: 23.02.2021).

Міжнародна науково-практична конференція (2018) «Соціальне виховання: від традицій до сучасності». URL: <https://fseo.npu.edu.ua/konferentsii/276-mizhnarodna-naukovo-praktychna-konferentsiia-sotsialne-vykhovannia-vid-tradytsii-do-suchasnosti>. (дата звернення: 23.02.2021).

Національна академія педагогічних наук (2004). Постанова президії «Про Національну програму виховання дітей та учнівської молоді в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v6-98601-04>. (дата звернення: 23.02.2021)

Пензай, Л. І. (2015). Соціально-педагогічні чинники становлення і розвитку особистості дитини в сучасному освітньому просторі. URL: https://osvita.ua/school/lessons_summary/upbring/48078/ (дата звернення: 23.02.2021).

Поліщук, Ю.Й. (2016). Соціальне виховання учнівської молоді як важлива педагогічна проблема. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота*, 2, 186-188. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuupred_2016_2_50. (дата звернення: 23.02.2021).

Про освіту (2017). Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>. (дата звернення: 15.02.2021).

Сиченко, В. В., Ковшар, О. В., Шинкаренко, В. В., Майданенко, С. В. (Ред), (2020). Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Ціннісна складова соціалізації особистості дитини в умовах сьогодення». Дніпро, КЗВО «ДАНО» ДОР». 278 с.

Сушик, Н. С. (2018). *Сутність і мета технологій соціального виховання особистості. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 11: Соціальна робота. Соціальна педагогіка*, 24 (I), 109-117.

Тюльпа, Т. М. (2016). Соціальне виховання як соціокультурний компонент цілеспрямованого впливу на соціалізацію студентської молоді. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки*, 133, 229-232. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2016_133_56. (дата звернення: 23.02.2021).

CURRENT TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF THEORY AND PRACTICE OF SOCIAL EDUCATION

Kateryna Volkova, PhD, Associate Professor, Department of Social Work of Municipal establishment, “Kharkiv Humanitarian-Pedagogical Academy”, Kharkiv, Ukraine; volkova.katya@meta.ua

Olga Chusova, PhD, Senior lecturer, Department of Pedagogical Technologies of Primary Education of State Institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushinsky”, Odessa, Ukraine; chusova.olga55@gmail.com

Alla Lazareva, PhD, Associate Professor, Department of psychology and social work Odessa National Polytechnic University, Odessa, Ukraine; fortall55-sind@ukr.net

Abstract. *The formation of the foundations of moral, social formation and development of personality is an extremely important area of social pedagogy. Social education plays an important role in the process of socialization of the individual, the development of norms and habits of behavior, the formation of socially significant personality traits. The current state of development of the theory and practice of social education is characterized by increased attention to self-realization of the individual, ensuring the spiritual unity of generations, the education of patriotic feelings. In the process of development of the younger generation, it is important to prepare young people for the process of adaptation in society, to strengthen the mental and spiritual health of children. The article considers modern views on the understanding of the concept of social education, trends in this category in scientific and legal positions. Attention is paid to the current aspects of the process of social education and its role in the socialization of the individual. The tasks performed by social education in the formation of a spiritual, creative personality are outlined. Separate normative-legal documents that influence the content of social education in modern conditions are noted. It is emphasized that social education has a purposeful nature, affects the development of civil society, the formation of Ukrainian national identity. The formation of the current foundations of the theory and practice of social education can not take place without taking into account previous experience and taking into account the historically formed vision of the process of social education in the context of the formation of a harmonious personality. The development of the theory of social pedagogy and the solution of socio-pedagogical problems is directly connected with the possibility of social education to develop the necessary intellectual, moral and spiritual*

---

qualities of the individual in the educational environment. Effective social education enriches and develops key social institutions, allows to grow a conscious generation of young people, to form a civil society on the basis of morality, honesty, responsibility and mutual respect. It should be noted that social pedagogy plays an important role in educating social and cultural values that shape the personality. The educational center purposefully provides the necessary guidelines, in the process of studying which forms the worldview, beliefs, views and life priorities of the younger generation.

Key words: social education; educational environment; socialization; personality; pedagogical theory and practice.

References

Cabinet of Ministers of Ukraine (2020), Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine “On approval of the Concept of the State target social program of national-patriotic education for the period till 2025”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1233-2020-%D1%80> (Accessed 23.02.2021) [in Ukrainian].

Gordienko, N., Bobela, S. (2018). Social education as a scientific and pedagogical category, *Bulletin of Cherkasy University. Series: Pedagogical Sciences*, vol. 1, pp. 23-29 [in Ukrainian].

International scientific-practical conference (2018). Social education: from tradition to the present, available at: <https://fseo.npu.edu.ua/konferentsii/276-mizhnarodna-naukovo-praktychna-konferentsiia-sotsialne-vykhovannia-vid-tradytsii-do-suchasnosti> (Accessed 23.02.2021) [in Ukrainian].

Kolyada, N.M. (2015). Current problems of social education in the theory and history of pedagogy, *Scientific Portal Uman State Pedagogical University named after Pavel Tychnya*, available at: <https://nauka.udpu.edu.ua/aktualni-problemy-sotsialnoho-vyhovannya-v-teoriji-ta-istoriji-pedahohiky> (Accessed 23.02.2021) [in Ukrainian].

Leschuk, G. V. (2011). Social education as a socio-pedagogical category. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: Pedagogy. Social work*, vol. 22, pp. 90-92, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2011_22_33__ (Accessed 23.02.2021) [in Ukrainian].

National Academy of Educational Sciences of Ukraine (2004), Resolution of the Presidium “On approval of the State program of education of children and student youth in Ukraine”, available at: https://zakon.rada.gov.ua/go/v6-98601-04_ (Accessed 23.02.2021) [in Ukrainian].

On education (2017). Law of Ukraine. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>. (Accessed 15.02.2021) [in Ukrainian].

Penzai, L.I. (2015). Socio-pedagogical factors of formation and development of the child's personality in the modern educational space, available at:

---

https://osvita.ua/school/lessons_summary/upbring/48078 (Accessed 23.02.2021) [in Ukrainian].

Polishchuk, Yu.Y. (2016). Social education of student youth as an important pedagogical problem, *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University*, vol. 2, pp. 186-188, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2016_2_50 (Accessed 23.02.2021) [in Ukrainian].

Sichenko V.V., Kovshar O.V, Shinkarenko V.V. and Maidanenko S.V. (Eds.) (2020), Proceedings of the All-Ukrainian scientific-practical conference with international participation “The value component of the socialization of the child's personality in today's conditions”, Dnieper Academy of Continuing Education, Dnipro, Ukraine [in Ukrainian].

Sushik, N.S. (2018). The essence and purpose of technologies of social education of the individual, *Scientific journal of the National Pedagogical University named after MP Drahomanov. Series 11: Social work. Social pedagogy*, vol.24 (1), pp. 109-117 [in Ukrainian].

Tyulpa, T.M. (2016). Social education as a socio-cultural component of purposeful influence on the socialization of student youth, *Bulletin of Chernihiv National Pedagogical University. Series: Pedagogical sciences*, vol. 133, pp. 229-232, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2016_133_56 (Accessed 23.02.2021) [in Ukrainian].

Article history:

Received: March 09, 2021

1st Revision: March 25, 2021

Accepted: May 30, 2021